

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Načelnik vsake četrtke in velja s poštnino vred in v Mariboru = pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske države 6 K. Kdor hodi sam po ulici, plaša na leto samo 3 K. Posamezni listi stanejo 10 vin, — Uredništvo: Koroska cesta št. 5, — Rokopisi se ne vračajo, — Rokopisi se ne vračajo, — Uredništvo: Koroska cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije, — Inserate se plačujejo ob enostopni petivirnosti za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust, Inserati se sprejemajo: do srede jutraj, — Ne-odpisane reklamacije so poštnine prostje.

Današnja številka obsega 12 strani.

Na Jožefovo dne 19. marca t. l. se vrši v Celju

obční zbor Slov. kmečke zveze.

Govor ima drž. in dež. posl. dr. Krek iz Ljubljane.

Zidarjev in tesarjev ni.

Vsaka vas ima svojo gostilno, vsaka gostilna svojega pijanca, vsak pijanec pa svojo modrost. Pijanci najmanj delajo, a največ govorijo. Kadar so najbolj megleni, takrat najbolj jasno gledajo vse razmere okoli sebe. Ko se jim že jezik zapleta, takrat neusmiljeno glodajo ob razmerah v občinskem uradu, v šoli in cerkvi. In vedno se najdejo ljudje, ki poslušajo pijance in jim verjamejo.

Kakor ima vsaka gostilna svojega pijanca, tako ima vsaka dežela tudi svojo liberalno stranko, da glo-
da ob vsem, kar je v deželi dobrega in kar v deželi
hrepeni po napredku. Tudi mi na Stajerskem imamo
to nesrečo v svoji sredini, leno, zabito in nesramno
liberalno stranko, ki živi le od tega, da s slinami
svojih grdih ust onesnažuje delo in namere katoliško-
narodne stranke.

Kdor je zdrav in močen, se ne da tlačiti od drugih. Tako tudi naša stranka in z njo veličanska večina slovenskega ljudstva ne. Zato se brani proti krivicam v deželi z obstrukcijo. Gnjili in mršavi liberalizem pa ne razume tega, ker v njem sploh ni nobene odporne moči, nobene zdrave sile.

Danes omenimo le eno točko, za katero se tudi gre v obstrukijskem boju, in o katerem se po našem mnenju med nami vse premalo govori. To je boj naših deželnih poslancev, da izvajajo za naše kmečko in delavsko prebivalstvo obrtne olajšave za zidarje in tesarje. Ako govorijo liberalci in nemškutarji proti obstrukciji, govorijo tudi proti tej veliki potrebi med našim ljudstvom.

Na deželi danes ni dobiti zidarskih, tesarskih, kamnoseških in studenčnih mojstrov. In vendar po ob-
rtnem zakonu ne sme kmet že skoraj malte vreči na
zid, ne da bi mu poslal zidarski mojster načrt in svo-
je delavce. Zidave, prezidave in poprave pridejo kme-
tu vsled tega strašno drago, ali pa so mu popolnoma
nemogoče.

Državni obrtni zakon omogočuje sicer olajšave za kmeta in za zidarje in tesarje na kmetih, toda deželni zbor in odbor morata v to dovoliti. Štajerski deželni zbor je sicer že v to dovolil, a odbor noče nič slišati o spremembi. Vrh pa je še tudi deželni zakon ravno glede zidarjev zelo neroden, ker tudi zahteva mojstre.

Slovenski poslanci so zahtevali obrtnih olajšav za kmeta glede zidarjev in tesarjev v prid kmetu, pa tudi vsem zidarskim in tesarskim obrtnikom po deželi, ki so sedaj tolikokrat kaznovani vsled ovadbe mestnih zidarskih in tesarskih mojstrov. Tako se boj naših poslancev raztega na vse mnogovrstne zahteve slovenskega ljudstva, in le norec ter izrazit neprijatelj kmečkega napredka se moreta temu boju upirati.

Misli starega kmeta.

Kakor znano, je bilo pred 25 leti vse polno beračev, ki so se dan na dan obešali po naših kljukah in rinili z obilnimi koši skozi vrata. Med njimi so bili bele vrane tisti, ki niso imeli pri sebi „živega srebra“ (uši).

Slično je zdaj vse polno časnikov, in med temi gotovo ni nobenega, ki bi ne tarnal o veliki in neznosni draginji, ki tare dandanes vse stanovse brez izjeme. Samo ta razložek je, da naši kmečki listi navajajo prave in resnične vzroke draginje, med tem, ko časopisi meščanov in bogatašev, sploh liberalni in socialno-demokratski časniki, valijo vso krivdo draginje na uboga kmeta. Posebno velja to o toliko perečem mesnem vprašanju. V kraju, kjer to pišem, plačujejo nam kmetom mesarji sedaj kilogram žive teže 68—76, v najugodnejšem slučaju 80 vin. za živino; prodajajo pa meso po 1'68—1'80 vin. kilogram. Res se izgovarjajo mesarji, da zaklana in iztrebljena živina komaj polovico tega tehta kakor živa; pa to je laž. In če bi bilo tudi res, ali mar mesar drobovino, kožo, noge, glavo itd. kar tako vrže proč?! K večjemu zlije vodo iz mehurja stran; drugo pa vse, tudi gnoj, kolikor mogoče drago proda. In pri vsem tem je glede mesne draginje mesar pri socialnih demokratih in ljudih e-

nake vrste popolnoma nedolžen revček, ki komaj iz-
haja, kmet pa neusmiljen oderuh, ki kupiči stotake,
žalibog — v zemljiški knjiži.

Kmečki ljudje moramo biti zadovoljni s pristo hrano, s krompirjem, zeljem, žganci, v mestih in tovarnah pa zija vse le za mesom. Nam kmetom ne morejo oponašati zadosti udobnega življenja, kakor da bi imeli res paradiž tukaj na zemlji.

Vprašam vas, vi nezadovoljni socialni demokrati po mestih, tovarnah, rudokopih in železnicah, koliko vas pa je, ki se niste izredili pod kmečki streho? Če ne vi, pa so vaši očetje gotovo vsi s kmetov doma! In zakaj ste zapustili rojstni kmečki dom? Zato, ker se po mestih in tovarnah manj trpi, več zasluži in boljše živi!

Aha, tu se zdaj vidi, kaj vas je gnalo iz doma-
 čih kmečkih brežin in dolin v skupno mestno življe-
 nje! In vi, kri od naše krvi, ki vam je naše trplje-
 nje dobro znano, si še drznete po socialno/demokra-
 škah shodih, zborovanjih in časopisih nas kmete zmer-
 jati za odiralce delavskih slojev in krivce draginje
 ter nam očitati dobro in brezskrbno življenje! Ali si
 je mogoče misliti večje hinavščine?

In vi liberalni gospodje in gospodiči, ki se po svojih pisarnah, kavarnah in stanovanjih na mehkih sedežih od dolgega časa zlevcate in stegujete, malo delate, vlečete mastno plačo, dobro živite, zraven pa na vso moč kričite, kako smo „agrarci“, to je kmetje, trdosrčni in neusmiljeni ljudje, ki vse le sebi, drugim pa nič ne privoščimo. Pridite k nam in delajte z nami od zore do mraka, v poletju v pekoči vročini in pozimi v skelečem mrazu, skusite si dobroto kmetkega življenja in trpljenja, da boste vedeli, kako se je ržen kruh, vi, ki ste se ošeničnega preobdli!

Naporno delo na kmetih bi bilo za te ljudi tudi v tem oziru jako zdravo in koristno, ker bi jim ne bilo treba pohajati po kopališčih in zdraviliščih ter jemati raznovrstne kroglice za odpravo tolsčobe; vsa preobilnost bi nehala sama od sebe. Pač pa bi imeli krojači mnogo zaslužka, ker bi jim morali predelati vso obleko in vsaj za polovico skrečiti.

Pa vsaj vem, da tega ne bo nobeden storil. Kdaj je bilo namreč slišati, da bi bil kak bogat meščan, tovarnar ali veletrgovec, naduti židovski mešetar, širokovestni liberalni advokat ali kak enak gospod, liberalni učitelj ali socialno-demokratski voditelj, vrgel svoje knjige, spise in peresa v kot, se odpovedal dosedanjemu svojemu stanu, slekel gosposko suknjo in oblekel priprosto kmečki jopič, si kupil posestvo in se v pravem pomenu besede — pokmetil?!

Ne, tega dožadj še nismo doživeli. Nobeden no-
če dejanski okušati, kako se na kmetih „živi brez
vseh skrbi“. Le samo zabavljati, obrekovati in huj-
skati proti kmetom; po svojih poslancaih predlagati za
kmečki stan škodljive postavbe; krivične davke (znani
vinski in osebno-dohodninski davek) nalagati, to je
geslo tistih, za katere kmet v potu obraza in s krva-
vimi žulji kruh in plačo prideluje. Ali zapomnite si
vi, obrekovalci in zatiralci kmečkega stanu: K a d a r
bodele kmeta v končali, boste tudi sa-
milakote poginili! Jakob Pavlič.

Politični ogled.

Dne 22. februarja: Cesar je danes zapregel novega skupnega finančnega ministra viteza pl. Bilinskega. — Danes popoldne se je vršil pogreb ministra Erentala. Udeležilo se ga je več tisoč oseb. Cesarja je nadomestoval pri pogrebu prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand. Cerkevne obrede je opravil kardinal dr. Nagl. — Deželni zbor šlezijski je bil danes zaključen. — Na Ogrskem je nastal razpor med Košutovci in Justovci. Košut se je namreč pobotal z vlado in bo glasoval za brambeno postavu. — Bivša kitajska cesarica, ki se je morala odpovedati prestolu, je hotela izvršiti samomor.

Dne 23. februarja: Novi skupni finančni minister Bilinski je danes prevzel uradne posle. — Med Čehi in Nemci na Češkem še vedno ni prišlo do miru. Pri dosedanjih pogajanjih se ni mogel doseči sporazum, ker Nemci nočejo privoliti v upravičene češke zahteve. — Kranjski deželni zbor je odgođen. Dokončal in sprejel je mnoge zelo važne postavbe in predloge, ki bodo posebno za kmečko in delavsko ljudstvo velikega gospodarskega pomena. — Mestni svet v Pulju (Pola) na Primorskem je vlada razpustila. La-

hi so namreč v tem zastopu tako gospodarili, da so koplili dolgove na dolgove in zatirali Slovane, da niti vlada ni mogla tega početja več mirno gledati. — Nemški državni zbor je sprejel postavbo proti trgovini z dekleti.

Dne 24. februarja: Cesar je včeraj po dolgem času zopet šel na sprehod na prosto in se je čutil zelo čvrstega. — Solnograški deželni zbor je sprejel postavni predlog, da se uči krščanski nauk na obrtnih in nadaljevalnih šolah kot obvezni predmet. Liberalci in socialni demokratje so seveda po stari navadi temu nasprotovali. — Justova stranka na Ogrskem hoče novo vojaško-brambeno postavbo obstruirati, kljub temu, da so se Košutovci z vlado pogodili. — V tržaškem mestnem svetu so pričeli socialni demokratje obstruirati. — Italijanske vojne ladje so danes obstreljevale trgovsko pristanišče Beirut v Mali Aziji. Dve turški ladiji sta se potopili.

Dne 25. februaria: Cesar se ie dal po-

Dne 23. februarja. Cesar se je dal poučiti o razmerah na Hrvaškem, posebno pa o spomenici, katero so mu poslali hrvaški poslanci, v kateri opisujejo nasilno postopanje bana Čuvaja in mažaronske vlade proti Hrvatom. — Bivši minister Burian postane baje cesarski namestnik v Carigradu. — Nemški cesar Viljem namerava meseca marca obiskati našegaesarja na Dunaju. — Na Hrvaškem vre med ljudstvom, ker mažaronska vlada nastopa nasilno proti Hrvatom. Ban odstavlja vse neljube mu župane in uradnike, zaplenjujejo se hrvaški listi, prepovedujejo shodi, zapirajo domoljubni voditelji. Vse hrvaške domoljubne stranke bodo pri volitvah nastopile skupno proti mažaronom. — Na Angleškem bo izbruhnil velik štrajk rudarjev in drugih delavcev, ki zahtevajo višje plače. Če do 1. marca ne pride do sporazuma med delodajalci in delavci, bo štrajkalo nad 5 milijonov delavcev.

Dne 26. februarja: Danes je začel zborovati na Dunaju finančni odsek državnega zbora. — Politični položaj na Češkem se je baje nekoliko izboljšal. Če se doseže sporazum, bo deželni zbor v kratkem skličan. — V Zagrebu je prišlo včeraj do pouličnih nemirov, ki so bili naperjeni proti banu in mažaronom. Zbralo se je na ulici na tisoče ljudi, ki pa jih je policija razgnala. Tudi v Sušaku pri Reki so se vršili večji nemiri. — Ker je dosedanjí načelnik Poljskega kluba v državnem zboru, Bilinski, imenovan za ministra, bo izvoljen za klubovega načelnika dr. Leo. — Na Ogrskem bo prišlo najbrž do popolnega sporazuma med vlado in strankami radi brambene postave. — V Meksiki je izbruhnila vstaja. Vrše se krvavi boji med vladnimi in vstajskimi četami.

Dne 27. februarja: Cesar je imenoval 30 novih članov gosposke zbornice. Med temi je samo eden Jugoslovian, vitez Vuković iz Dalmacije. — Seja finančnega odseka državnega zbora se je danes dopoldne prekinila, ker pri seji ni bil navzoč finančni minister Zaleski. Seja se je popoldne nadaljevala. V razpravi je bila davčna predloga. Seja se je nazadnje zaključila. Prihodnja seja se vrši dne 5. marca. — Pri nadomestni volitvi za državni zbor v okraju, ki ga je dosedaj zastopal umrli minister dr. Ebenhoeh, je zmagal krščanski socialc J. Hötendorfer. — Socialistična stranka je izdala na Angleškem oklic na delavstvo, naj se ne uda bogatim tovarnarjem in rudokopom. Do danes še ni prišlo do sporazuma.

Iz učiteljskih krogov.

Živimo v znamenju strankarstva. Človek bi mislil, da se po volilni borbi poležejo strasti in da se prične stvarno delo. Žal, da za to na Slovenskem še nismo zreli. Premagana stranka si noče odpraviti volilnega „mačka“ in meče polena pod noge tistim, ki bi radi kaj storili za teptano slovensko ljudstvo. „Ako moja ne velja, naj vse hudič vzame!“ Noben korak, ki ga napravi nasprotnik, mi ni po volji, samo zato, ker nisem jaz na krmilu. Vsi ne moremo biti župani. Časa pa je bilo dovolj, da bi se bili vsi pravomislečji strnili v močno vrsto proti našemu tisočletnemu sovražniku.

Da, niti ena sama dlaka ni pravična na našem sprotniku, ako vzamem strankarske naočnike. Ako si pa dobro volje, boš sodil vse drugače. Premotrival boš vprašanja trezno, s premislekom.

Mi učitelji živimo po večini med kmečkim ljudstvom, iz katerega smo tudi izšli. Proučujemo njegove težnje, njegove potrebe. Čitajmo tudi „nasprotno“ nam